

Συλλογή της Νομολογίας

ΔΙΑΤΑΞΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (δέκατο τμήμα)

της 14ης Σεπτεμβρίου 2016 *

«Προδικαστική παραπομπή — Προστασία των καταναλωτών — Οδηγία 93/13/ΕΟΚ — Καταχρηστικές ρήτρες — Άρθρο 1, παράγραφος 1 — Άρθρο 2, στοιχείο β' — Ιδιότητα του καταναλωτή — Μεταβίβαση οφειλής με ανανέωση συμβάσεων πιστώσεως — Ενυπόθηκη εγγύηση συσταθείσα από φυσικά πρόσωπα τα οποία δεν έχουν καμία επαγγελματική σχέση με τη νέα πρωτοφειλέτρια εμπορική εταιρία»

Στην υπόθεση C-534/15,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Judecătoria Satu Mare (πρωτοδικείο Satu Mare, Ρουμανία) με απόφαση της 30ής Σεπτεμβρίου 2015, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 12 Οκτωβρίου 2015, στο πλαίσιο της δίκης

Pavel Dumitraș,

Mioara Dumitraș

κατά

BRD Groupe Société Générale – Sucursala Județeană Satu Mare,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (δέκατο τμήμα),

συγκείμενο από τους F. Biltgen, πρόεδρο τμήματος, A. Borg Barthet και M. Berger (εισηγήτρια), δικαστές,

γενική εισαγγελέας: J. Kokott

γραμματέας: A. Calot Escobar

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

- οι P. Dumitraș και M. Dumitraș, παριστάμενοι αυτοπροσώπως,
- η Ρουμανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον R. Radu καθώς και από τις A. Wellman και L. Lițu,
- η Τσεχική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους M. Smolek και J. Vláčil,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ρουμανική.

- η Ιταλική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την G. Palmieri, επικουρούμενη από τον F. Di Matteo, avvocato dello Stato,
- η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από την C. Gheorghiu και τον D. Roussanov,

κατόπιν της αποφάσεως που έλαβε, αφού άκουσε τη γενική εισαγγελέα, να αποφανθεί με αιτιολογημένη διάταξη σύμφωνα με το άρθρο 99 του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου,

εκδίδει την ακόλουθη

Διάταξη

- 1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 1, παράγραφος 1, και του άρθρου 2, στοιχείο β', της οδηγίας 93/13/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 5ης Απριλίου 1993, σχετικά με τις καταχρηστικές ρήτρες των συμβάσεων που συνάπτονται με καταναλωτές (ΕΕ 1993, L 95, σ. 29).
- 2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ του Pavel Dumitraș και της Mioara Dumitraș, αφενός, και της BRD Groupe Société Générale – Sucursala Jude  ţean   Satu Mare (υποκατάστημα νομαρχίας Satu Mare της BRD Groupe Société Générale, στο εξής: BRD Groupe Société Générale), αφετέρου, σχετικά με τρεις συμβάσεις πιστώσεως και μία σύμβαση ενυπόθηκης εγγυήσεως.

Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ένωσης

- 3 Η δέκατη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας 93/13 προβλέπει τα ακόλουθα:

«[Εκτιμώντας] ότι είναι δυνατόν να επιτευχθεί αποτελεσματικότερη προστασία των καταναλωτών με τη θέσπιση ενιαίων κανόνων σχετικά με τις καταχρηστικές ρήτρες· ότι αυτοί οι κανόνες πρέπει να εφαρμόζονται σε κάθε σύμβαση που συνάπτεται μεταξύ ενός επαγγελματία και ενός καταναλωτή· ότι, συνεπώς, εξαιρούνται από την παρούσα οδηγία οι συμβάσεις εργασίας, οι συμβάσεις που αφορούν κληρονομικά δικαιώματα, οι συμβάσεις οικογενειακού δικαίου καθώς και οι συμβάσεις που αφορούν τη σύσταση και το καταστατικό εταιρειών».

- 4 Το άρθρο 1, παράγραφος 1, της εν λόγω οδηγίας ορίζει τα εξής:

«Η παρούσα οδηγία έχει [ως] αντικείμενο την προσέγγιση των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών, οι οποίες αφορούν τις καταχρηστικές ρήτρες στις συμβάσεις που συνάπτονται μεταξύ ενός επαγγελματία και ενός καταναλωτή.»

- 5 Το άρθρο 2 της ίδιας οδηγίας ορίζει τις έννοιες «καταναλωτής» και «επαγγελματίας» κατά τον ακόλουθο τρόπο:

«Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας νοούνται ως:

[...]

- β) “καταναλωτής”: κάθε φυσικό πρόσωπο το οποίο, κατά τις συμβάσεις που καλύπτει η παρούσα οδηγία, ενεργεί για σκοπούς οι οποίοι είναι άσχετοι με τις επαγγελματικές του δραστηριότητες·

γ) “επαγγελματίας”: κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που, κατά τις συμβάσεις που καλύπτει η παρούσα οδηγία, ενεργεί στα πλαίσια της επαγγελματικής του δραστηριότητας, είτε δημόσιας είτε ιδιωτικής.»

6 Το άρθρο 3, παράγραφος 1, της ως άνω οδηγίας ορίζει τα εξής:

«Ρήτρα σύμβασης που δεν αποτέλεσε αντικείμενο ατομικής διαπραγμάτευσης, θεωρείται καταχρηστική όταν παρά την απαίτηση καλής πίστης, δημιουργεί εις βάρος του καταναλωτή σημαντική ανισορροπία ανάμεσα στα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των μερών, τα απορρέοντα από τη σύμβαση.»

Το ρουμανικό δίκαιο

Ο νόμος 193/2000

7 Η οδηγία 93/13 μεταφέρθηκε στη ρουμανική έννομη τάξη με τον Legea nr. 193/2000 privind clauzele abuzive din contractele încheiate între comercianți și consumatori (νόμος 193/2000 περί των καταχρηστικών ρητρών στις συμβάσεις που συνάπτονται μεταξύ εμπόρων και καταναλωτών), της 10ης Νοεμβρίου 2000, όπως δημοσιεύθηκε εκ νέου (*Monitorul Oficial al României*, μέρος I, αριθ. 305, της 18ης Απριλίου 2008).

8 Το άρθρο 1, παράγραφοι 1 έως 3, του νόμου 193/2000 προβλέπει τα ακόλουθα:

«(1) Κάθε σύμβαση που συνάπτεται μεταξύ εμπόρων και καταναλωτών για την πώληση αγαθών ή την παροχή υπηρεσιών πρέπει να περιλαμβάνει συμβατικές ρήτρες διατυπωμένες κατά τρόπο σαφή, συγκεκριμένο και κατανοητό, έτσι ώστε ο καταναλωτής να μπορεί να αντιληφθεί πλήρως το νόημα τους χωρίς την ανάγκη εξειδικευμένων γνώσεων.

(2) Σε περίπτωση αμφιβολίας ως προς την ερμηνεία των συμβατικών ρητρών, αυτές θα πρέπει να ερμηνεύονται υπέρ του καταναλωτή.

(3) Απαγορεύεται στους εμπόρους να περιλαμβάνουν καταχρηστικές ρήτρες στις συμβάσεις που συνάπτουν με τους καταναλωτές.»

9 Το άρθρο 2, παράγραφοι 1 και 2, του νόμου 193/2000 ορίζει τις έννοιες «καταναλωτής» και «έμπορος» κατά τον ακόλουθο τρόπο:

«(1) Ως “καταναλωτής” νοείται κάθε φυσικό πρόσωπο ή ομάδα φυσικών προσώπων συσταθείσα ως ένωση που, στο πλαίσιο συμβάσεως εμπίπτουσας στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος νόμου, ενεργεί για σκοπούς άσχετους με την εμπορική, βιομηχανική ή παραγωγική, βιοτεχνική ή ελευθέρια επαγγελματική δραστηριότητά του.

(2) Ως “έμπορος” νοείται κάθε αδειοδοτημένο φυσικό ή νομικό πρόσωπο, το οποίο, βάσει συμβάσεως εμπίπτουσας στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος νόμου, ενεργεί στο πλαίσιο των εμπορικής, βιομηχανικής ή παραγωγικής, βιοτεχνικής ή ελευθέριας επαγγελματικής δραστηριότητάς του, καθώς και κάθε άλλος που ενεργεί με τον ίδιο σκοπό επ’ ονόματι και για λογαριασμό του εν λόγω προσώπου.»

Ο Αστικός Κώδικας

- 10 Το άρθρο 1128 του Αστικού Κώδικα ορίζει τα εξής:

«Η ανανέωση οφειλής λαμβάνει χώρα με τρεις τρόπους:

1. όταν ο οφειλέτης αναλαμβάνει έναντι του δανειστή του νέα οφειλή, με την οποία αντικαθίσταται και αποσβήνεται η αρχική·
2. όταν νέος οφειλέτης εισέρχεται στη θέση του παλαιού οφειλέτη ο οποίος απαλλάσσεται έναντι του δανειστή·
3. όταν, λόγω νέας δεσμεύσεως, νέος δανειστής αντικαθιστά τον παλαιό δανειστή, έναντι του οποίου απαλλάσσεται ο οφειλέτης.»

- 11 Το άρθρο 1132 του Αστικού Κώδικα ορίζει τα ακόλουθα:

«Η σύμβαση αναδοχής χρέους, δυνάμει της οποίας στη θέση του οφειλέτη έναντι του δανειστή υπεισέρχεται άλλος οφειλέτης, ο οποίος δεσμεύεται έναντι του δανειστή αυτού, δεν επιφέρει ανανέωση οφειλής εάν ο δανειστής δεν έχει δηλώσει ρητώς ότι είχε την πρόθεση να απαλλάξει τον παλαιό οφειλέτη ο οποίος προέβη στην αναδοχή»

- 12 Το άρθρο 1135 του Αστικού Κώδικα ορίζει τα εξής:

«Όταν η ανανέωση λαμβάνει χώρα με αντικατάσταση από νέο οφειλέτη, τα αρχικά προνόμια και υποθήκες της οφειλής δεν μεταφέρονται επί των περιουσιακών στοιχείων του νέου οφειλέτη.»

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

- 13 Κατά το χρονικό διάστημα από το 2005 έως το 2008, η BRD Groupe Société Générale, με την ιδιότητα της δανείστριας, και η SC Lanca SRL, με την ιδιότητα της δανειολήπτριας, σύναψαν τρεις δανειακές συμβάσεις.
- 14 Ο P. Dumitraș, διαχειριστής και μοναδικός εταίρος της SC Lanca, και η M. Dumitraș, προς εγγύηση των υποχρεώσεων που απέρρεαν από αυτές τις συμβάσεις, σύστησαν ενυπόθηκη εγγύηση υπέρ της BRD Groupe Société Générale.
- 15 Στις 30 Ιουλίου 2009, η BRD Groupe Société Générale, με την ιδιότητα της δανείστριας, και η SC Lanca Construcții SRL, με την ιδιότητα της δανειολήπτριας, καθώς και η SC Lanca, με την ιδιότητα της συνοφειλέτριας, σύναψαν τρεις συμβάσεις πιστώσεως, υπό στοιχεία 54/30.07.2009, 55/30.07.2009 και 56/30.07.2009, για την αναχρηματοδότηση και αναδιάρθρωση των τριών δανειακών συμβάσεων που είχαν συναφθεί μεταξύ της BRD Groupe Société Générale και της SC Lanca.
- 16 Την ίδια ημέρα, με την υπ' αριθ. 1017 κυρωθείσα συμβολαιογραφική πράξη, φέρουσα τον τίτλο «σύμβαση πωλήσεως δι' ανανεώσεως οφειλής-αναδοχής χρέους», η SC Lanca Construcții, αναδοχέας, ως οφειλέτρια των υποχρεώσεων που προέκυψαν από τις συμβάσεις πιστώσεως που συνάφθηκαν αρχικά με την BRD Groupe Société Générale, υπεισλήθε στη θέση της SC Lanca, παλαιάς οφειλέτριας, έναντι της BRD Groupe Société Générale και με τη συγκατάθεση αυτής, ως δανείστριας.
- 17 Από την απόφαση του αιτούντος δικαστηρίου προκύπτει επίσης ότι, πρώτον, ούτε ο P. Dumitraș ούτε η M. Dumitraș έχουν την ιδιότητα των διαχειριστών της SC Lanca Construcții, δεύτερον ότι ανέλαβαν να εγγυηθούν, ως ενυπόθηκοι εγγυητές, τις υποχρεώσεις της SC Lanca Construcții μετά την ανανέωση της οφειλής, τρίτον, ότι υπέγραψαν, για τον σκοπό αυτόν, επ' ονόματί τους, με την ιδιότητα των

ενυπόθηκων εγγυητών, τις τρεις συμβάσεις πιστώσεως της 30ής Ιουλίου 2009 και, τέταρτον, ότι η SC Lanca απαλλάχθηκε έναντι της BRD Groupe Société Générale από κάθε υποχρέωση βάσει των αρχικώς υπογραφεισών συμβάσεων πιστώσεως.

- 18 Στις 6 Δεκεμβρίου 2013, ο P. Dumitraș και η M. Dumitraș κατέθεσαν αγωγή ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου κατά της BRD Groupe Société Générale με την οποία ζητούσαν να αναγνωριστεί η απόλυτη ακυρότητα ορισμένων ρητρών των από 30 Ιουλίου 2009 συναφθεισών συμβάσεων πιστώσεως που αφορούσαν την είσπραξη προμηθειών, με την αιτιολογία ότι οι ρήτρες αυτές ήταν καταχρηστικές.
- 19 Κατά τη διαδικασία της κύριας δίκης, η BRD Groupe Société Générale προέβαλε, μεταξύ άλλων, ένσταση απαραδέκτου καθότι υποστήριξε ότι ο P. Dumitraș και η M. Dumitraș δεν ενήργησαν για σκοπούς άσχετους με την εμπορική τους δραστηριότητα και, ως εκ τούτου, δεν είχαν τη δυνατότητα να επικαλεστούν την ιδιότητα του καταναλωτή κατά την έννοια του άρθρου 2 του νόμου 193/2000.
- 20 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Judecătoria Satu Mare (πρωτοδικείο Satu Mare, Ρουμανία) αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«1) Έχει το άρθρο 2, στοιχείο β', της οδηγίας 93/13, όσον αφορά τον ορισμό του “καταναλωτή”, την έννοια ότι περιλαμβάνονται στον ορισμό αυτό ή ότι, αντιθέτως, αποκλείονται από αυτόν τα φυσικά πρόσωπα που έχουν υπογράψει με την ιδιότητα του εγγυητή πρόσθετες πράξεις ή παρεπόμενες συμβάσεις (συμβάσεις εγγυήσεως ή συμβάσεις ενυπόθηκης εγγυήσεως) όσον αφορά σύμβαση πιστώσεως που έχει συνάψει εμπορική εταιρία για την άσκηση της δραστηριότητάς της, σε περιπτώσεις κατά τις οποίες αυτά τα φυσικά πρόσωπα δεν έχουν καμία σχέση με τη δραστηριότητα της εν λόγω εμπορικής εταιρίας και ενήργησαν με σκοπό ξένο προς την επαγγελματική δραστηριότητά τους, λαμβανομένου υπόψη ότι οι ενάγοντες, φυσικά πρόσωπα, είχαν αρχικώς συμβληθεί ως εγγυητές υπέρ της πρωτοφειλέτριας εταιρίας, νομικού προσώπου του οποίου διαχειριστής ήταν ο ενάγων, με σύμβαση πιστώσεως που είχε συναφθεί με την εναγόμενη πιστώτρια αλλά τροποποιήθηκε στη συνέχεια, και λαμβανομένου υπόψη ότι η αρχική πρωτοφειλέτρια, της οποίας διαχειριστής ήταν ο ενάγων, με συμφωνία της εναγόμενης πιστώτριας μεταβίβασε την απαίτηση, με ανανέωση της συμβάσεως, προς άλλο νομικό πρόσωπο, του οποίου ούτε ο ενάγων ούτε η ενάγουσα είναι διαχειριστές, αλλά ανέλαβαν, ως ενυπόθηκοι εγγυητές, υπέρ της νέας πρωτοφειλέτριας εταιρίας, νομικού προσώπου, την υποχρέωση που με ανανέωση της συμβάσεως μεταβιβάστηκε σε αυτή τη νέα πρωτοφειλέτρια;

2) Έχει το άρθρο 1, παράγραφος 1, της οδηγίας 93/13 την έννοια ότι εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας αυτής μόνον οι συμβάσεις που συνάπτονται μεταξύ εμπόρων και καταναλωτών και έχουν ως αντικείμενο την πώληση αγαθών ή την παροχή υπηρεσιών ή ότι εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της εν λόγω οδηγίας και οι παρεπόμενες συμβάσεις (συμβάσεις εγγυήσεως ή ενυπόθηκες εγγυήσεις) στις οποίες η δανειολήπτρια είναι εμπορική εταιρία και οι οποίες συνάπτονται από φυσικά πρόσωπα που δεν έχουν καμία σχέση με τη δραστηριότητα της εν λόγω εμπορικής εταιρίας και ενήργησαν με σκοπό ξένο προς την επαγγελματική δραστηριότητά τους, λαμβανομένου υπόψη ότι οι ενάγοντες, φυσικά πρόσωπα, είχαν αρχικώς συμβληθεί ως εγγυητές υπέρ της πρωτοφειλέτριας εταιρίας, νομικού προσώπου του οποίου διαχειριστής ήταν ο ενάγων, με σύμβαση πιστώσεως που είχε συναφθεί με την εναγόμενη πιστώτρια αλλά τροποποιήθηκε στη συνέχεια, και λαμβανομένου υπόψη ότι η αρχική πρωτοφειλέτρια, της οποίας διαχειριστής ήταν ο ενάγων, με συμφωνία της εναγόμενης πιστώτριας μεταβίβασε την απαίτηση, με ανανέωση της συμβάσεως, προς άλλο νομικό πρόσωπο, του οποίου ούτε ο ενάγων ούτε η ενάγουσα είναι διαχειριστές, αλλά ανέλαβαν, ως ενυπόθηκοι εγγυητές, υπέρ της νέας πρωτοφειλέτριας εταιρίας, νομικού προσώπου, την υποχρέωση που με ανανέωση της συμβάσεως μεταβιβάστηκε σε αυτή τη νέα πρωτοφειλέτρια;»

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

- 21 Κατά το άρθρο 99 του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου, όταν η απάντηση σε ερώτημα που υποβάλλεται με αίτηση προδικαστικής αποφάσεως μπορεί να συναχθεί σαφώς από τη νομολογία, το Δικαστήριο, κατόπιν προτάσεως του εισηγητή δικαστή και αφού ακούσει τον γενικό εισαγγελέα, μπορεί οποτεδήποτε να αποφανθεί με αιτιολογημένη διάταξη.
- 22 Η διάταξη αυτή πρέπει να τύχει εφαρμογής στο πλαίσιο της υπό κρίση προδικαστικής παραπομπής.
- 23 Με τα ερωτήματά του, τα οποία πρέπει να εξετασθούν μαζί, το αιτούν δικαστήριο ζητεί κατ' ουσίαν να διευκρινιστεί αν το άρθρο 1, παράγραφος 1, και το άρθρο 2, στοιχείο β', της οδηγίας 93/13 έχουν την έννοια ότι η οδηγία αυτή μπορεί να εφαρμοστεί σε σύμβαση ενυπόθηκης εγγυήσεως που συνάπτεται μεταξύ φυσικών προσώπων και πιστωτικού ιδρύματος, όπως η BRD Groupe Société Générale, με σκοπό την εγγύηση των υποχρεώσεων που μια εμπορική εταιρία, όπως η Lanca Construc  ii, ανέλαβε έναντι του ιδρύματος αυτού στο πλαίσιο συμβάσεως πιστώσεως, όταν αυτά τα φυσικά πρόσωπα δεν έχουν καμία σχέση επαγγελματικού χαρακτήρα με την εν λόγω εταιρία, αλλά ήταν ενυπόθηκοι εγγυητές τριών δανειακών συμβάσεων που είχαν συναχθεί προγενέστερα μεταξύ του εν λόγω πιστωτικού ιδρύματος και άλλης εμπορικής εταιρίας, όπως η Lanca, και ένα από τα πρόσωπα αυτά ήταν διαχειριστής και μοναδικός εταίρος της εταιρίας αυτής, η οποία, δυνάμει ανανεώσεως, μεταβίβασε τις υποχρεώσεις τις στη νέα οφειλέτρια εμπορική εταιρία, Lanca Construc  ii.
- 24 Ευθύς εξαρχής επισημαίνεται ότι η απάντηση στα ερωτήματα αυτά μπορεί να συναχθεί με σαφήνεια από τη νομολογία του Δικαστηρίου, και ιδίως από τη διάταξη της 19ης Νοεμβρίου 2015, Tarc  u (C-74/15, EU:C:2015:772).
- 25 Πρέπει να υπομνησθεί συναφώς ότι η οδηγία 93/13, όπως προκύπτει από το άρθρο 1, παράγραφος 1, και το άρθρο 3, παράγραφος 1, έχει εφαρμογή επί ρητρών «συμβάσε[ων] που συνάπτονται μεταξύ επαγγελματία και καταναλωτή» οι οποίες δεν αποτέλεσαν το «αντικείμενο ατομικής διαπραγματεύσεως» (διάταξη της 19ης Νοεμβρίου 2015, Tarc  u, C-74/15, EU:C:2015:772, σκέψη 20 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 26 Όπως αναφέρεται στη δέκατη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας 93/13, οι ομοιόμορφοι κανόνες που αφορούν τις καταχρηστικές ρήτρες πρέπει να έχουν εφαρμογή σε «κάθε σύμβαση» που συνάπτεται μεταξύ επαγγελματία και καταναλωτή, όπως τα πρόσωπα αυτά ορίζονται στο άρθρο 2, στοιχεία β' και γ', της εν λόγω οδηγίας (διάταξη της 19ης Νοεμβρίου 2015, Tarc  u, C-74/15, EU:C:2015:772, σκέψη 21 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 27 Επομένως, με την επιφύλαξη των εξαιρέσεων που παρατίθενται στη δέκατη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας 93/13, το αντικείμενο της συμβάσεως δεν ασκεί επιρροή στην οριοθέτηση του πεδίου εφαρμογής της οδηγίας αυτής (βλ. διάταξη της 19ης Νοεμβρίου 2015, Tarc  u, C-74/15, EU:C:2015:772, σκέψη 22 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 28 Συνεπώς, η οδηγία 93/13 ορίζει τις συμβάσεις επί των οποίων έχει εφαρμογή με γνώμονα την ιδιότητα των συμβαλλομένων, αναλόγως του αν ενεργούν ή όχι στο πλαίσιο της επαγγελματικής τους δραστηριότητας (διάταξη της 19ης Νοεμβρίου 2015, Tarc  u, C-74/15, EU:C:2015:772, σκέψη 23 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 29 Το κριτήριο αυτό αντιστοιχεί στην παραδοχή στην οποία στηρίζεται το σύστημα προστασίας που θεσπίζει η οδηγία αυτή, δηλαδή ότι ο καταναλωτής βρίσκεται σε ασθενέστερη θέση σε σχέση προς τον επαγγελματία όσον αφορά τόσο τη δυνατότητα διαπραγματεύσεως όσο και το επίπεδο της πληροφόρησης, θέση η οποία τον υποχρεώνει να αποδέχεται τους όρους που έχει εκ των προτέρων καταρτίσει ο επαγγελματίας, χωρίς να μπορεί να ασκήσει επιρροή επί του περιεχομένου τους (διάταξη της 19ης Νοεμβρίου 2015, Tarc  u, C-74/15, EU:C:2015:772, σκέψη 24 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

- 30 Η προστασία αυτή καθίσταται ιδιαιτέρως σημαντική στην περίπτωση συμβάσεως εγγυήσεως ή ενυπόθηκης εγγυήσεως η οποία συνάπτεται μεταξύ τραπεζικού ιδρύματος και καταναλωτή. Η σύμβαση αυτή στηρίζεται συγκεκριμένα σε προσωπική δέσμευση του εγγυητή ή ενυπόθηκου εγγυητή να καταβάλει το χρέος τρίτου. Η δέσμευση αυτή συνεπάγεται για εκείνον που την αναλαμβάνει σοβαρές υποχρεώσεις που βαρύνουν την περιουσία του με χρηματοοικονομικό κίνδυνο του οποίου η εκτίμηση αποδεικνύεται συχνά δυσχερής (διάταξη της 19ης Νοεμβρίου 2015, Tarcău, C-74/15, EU:C:2015:772, σκέψη 25).
- 31 Όσον αφορά το ζήτημα αν φυσικό πρόσωπο το οποίο δεσμεύεται να εγγυηθεί τις υποχρεώσεις που συνολογούσε εμπορική εταιρία έναντι τραπεζικού ιδρύματος στο πλαίσιο συμβάσεως πιστώσεως μπορεί να χαρακτηριστεί ως «καταναλωτής», κατά την έννοια του άρθρου 2, στοιχείο β', της οδηγίας 93/13, πρέπει να επισημανθεί ότι μια τέτοια σύμβαση εγγυήσεως ή ενυπόθηκης εγγυήσεως, μολονότι μπορεί να περιγραφεί, ως προς το αντικείμενό της, ως παρεπόμενη της κύριας συμβάσεως από την οποία απορρέει η οφειλή την οποία εγγυάται (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση της 17ης Μαρτίου 1998, Dietzinger, C-45/96, EU:C:1998:111, σκέψη 18), αποτελεί, από απόψεως των συμβαλλόμενων μερών, χωριστή σύμβαση εφόσον συνάπτεται μεταξύ προσώπων διαφορετικών από τα συμβαλλόμενα μέρη της κύριας συμβάσεως. Συνεπώς, η ιδιότητα με την οποία ενήργησαν τα συμβαλλόμενα μέρη συμβάσεως εγγυήσεως ή ενυπόθηκης εγγυήσεως πρέπει να εκτιμάται ως προς τα μέρη αυτά (διάταξη της 19ης Νοεμβρίου 2015, Tarcău, C-74/15, EU:C:2015:772, σκέψη 26).
- 32 Πρέπει να υπομνησθεί συναφώς ότι η έννοια του «καταναλωτή», κατά το άρθρο 2, στοιχείο β', της οδηγίας 93/13, έχει αντικειμενικό χαρακτήρα. Πρέπει να καθορίζεται βάσει λειτουργικού κριτηρίου, το οποίο συνίσταται στην εκτίμηση περί του αν η επίμαχη συμβατική σχέση εντάσσεται στο πλαίσιο δραστηριοτήτων που δεν σχετίζονται με την άσκηση επαγγέλματος (βλ. διάταξη της 19ης Νοεμβρίου 2015, Tarcău, C-74/15, EU:C:2015:772, σκέψη 27 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 33 Εναπόκειται στο εθνικό δικαστήριο, το οποίο επιλαμβάνεται διαφοράς με αντικείμενο σύμβαση δυνάμενη να εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας αυτής, να διακρίβώσει, λαμβάνοντας υπόψη το σύνολο των περιστάσεων της υπό κρίση περιπτώσεως και το σύνολο των αποδεικτικών στοιχείων, εάν ο οικείος συμβαλλόμενος μπορεί να χαρακτηριστεί ως «καταναλωτής» κατά την έννοια της εν λόγω οδηγίας (διάταξη της 19ης Νοεμβρίου 2015, Tarcău, C-74/15, EU:C:2015:772, σκέψη 28 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 34 Στην περίπτωση φυσικού προσώπου το οποίο εγγυήθηκε για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων εμπορικής εταιρίας, στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται, επομένως, να διακρίβώσει αν το πρόσωπο αυτό ενήργησε στο πλαίσιο της επαγγελματικής δραστηριότητάς του ή λόγω λειτουργικών δεσμών του με την εταιρία αυτή, όπως η διαχείρισή της ή τυχόν μη αμελητέα συμμετοχή στο εταιρικό κεφάλαιό της, ή αν ενήργησε για την επίτευξη σκοπού ιδιωτικής φύσεως (διάταξη της 19ης Νοεμβρίου 2015, Tarcău, C-74/15, EU:C:2015:772, σκέψη 29).
- 35 Εν προκειμένω, από τα στοιχεία της δικογραφίας που διαθέτει το Δικαστήριο προκύπτει ότι, κατά τη σύναψη των τριών δανειακών συμβάσεων κατά το χρονικό διάστημα από το 2005 έως το 2008, μεταξύ, αφενός, της BRD Groupe Société Générale, με την ιδιότητα της δανείστριας, και, αφετέρου, της Lanca, με την ιδιότητα της δανειολήπτριας, ο P. Dumitras, ο οποίος ενήργησε ως ενυπόθηκος εγγυητής των συμβάσεων αυτών, ήταν ο διαχειριστής και μοναδικός εταίρος αυτής της εμπορικής εταιρείας.
- 36 Συνεπώς, με την επιφύλαξη των ελέγχων που πρέπει να διενεργήσει το αιτούν δικαστήριο, φαίνεται ότι, κατά τη σύναψη των συμβάσεων αυτών, ο P. Dumitras ενήργησε δυνάμει λειτουργικής σχέσεως που διατηρούσε με τη Lanca και δεν θα μπορούσε να χαρακτηριστεί, συναφώς, ως «καταναλωτής» κατά την έννοια του άρθρου 2, στοιχείο β', της οδηγίας 93/13.

- 37 Προκύπτει επίσης από τα στοιχεία της δικογραφίας ότι, στις 30 Ιουλίου 2009, αφενός η Lanca Construcții σύναψε με την BRD Groupe Société Générale τρεις συμβάσεις πιστώσεως για την αναχρηματοδότηση και αναδιάρθρωση των τριών δανειακών συμβάσεων που υπεγράφησαν από τη Lanca κατά το χρονικό διάστημα από το 2005 έως το 2008. Αφετέρου, δυνάμει της ανανεώσεως, η Lanca Construcții αντικατέστησε τη Lanca ως οφειλέτρια των υποχρεώσεων που είχε αναλάβει αυτή έναντι της BRD Groupe Société Générale. Συνεπεία της ανανεώσεως αυτής, η Lanca απαλλάχθηκε από κάθε υποχρέωση έναντι της BRD Groupe Société Générale βάσει των αρχικώς χορηγηθέντων δανείων.
- 38 Περαιτέρω, δεν αμφισβητείται ότι ούτε ο P. Dumitraș ούτε η M. Dumitraș είχαν την ιδιότητα των διαχειριστών της Lanca Construcții και ότι ανέλαβαν να εγγυηθούν, ως ενυπόθηκοι εγγυητές, τις υποχρεώσεις της Lanca Construcții μετά την ανανέωση της οφειλής. Δεν προκύπτει από την απόφαση περί παραπομπής ότι οι ενάγοντες της κύριας δίκης κατείχαν μη αμελητέα συμμετοχή στο εταιρικό κεφάλαιο της εν λόγω εταιρίας.
- 39 Επομένως, με την επιφύλαξη των ελέγχων που πρέπει να διενεργήσει το αιτούν δικαστήριο, φαίνεται ότι, κατά τη σύναψη των συμβάσεων πιστώσεως και ενυπόθηκης εγγυήσεως της 30ής Ιουλίου 2009, ο P. Dumitraș και η M. Dumitraș δεν ενήργησαν δυνάμει λειτουργικής σχέσεως που πιθανώς διατηρούσαν με τη Lanca Construcții. Στο αιτούν δικαστήριο εναπόκειται επίσης να διακριβώσει εάν ο P. Dumitraș και η M. Dumitraș, ως ενυπόθηκοι εγγυητές της εταιρίας αυτής, ενήργησαν για σκοπούς που εντάσσονται στο πλαίσιο της επαγγελματικής τους δραστηριότητας και, σε αντίθετη περίπτωση, να αντλήσει λυσιτελή συμπεράσματα για τον ενδεχόμενο χαρακτηρισμό τους ως «καταναλωτών» κατά την έννοια του άρθρου 2, στοιχείο β', της οδηγίας 93/13. Η περίπτωση αυτή θα συνέτρεχε, ιδίως, αν ο P. Dumitraș, ως ενυπόθηκος εγγυητής, ενήργησε λόγω της λειτουργικής σχέσεώς του με τη Lanca, γεγονός που εναπόκειται στο αιτούν δικαστήριο να διακριβώσει.
- 40 Υπό τις συνθήκες αυτές, στα υποβληθέντα ερωτήματα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 1, παράγραφος 1, και το άρθρο 2, στοιχείο β', της οδηγίας 93/13 έχουν την έννοια ότι η οδηγία αυτή εφαρμόζεται επί συμβάσεως ενυπόθηκης εγγυήσεως συναφθείσας μεταξύ φυσικών προσώπων και πιστωτικού ιδρύματος με αντικείμενο την εγγύηση των υποχρεώσεων τις οποίες συνομολόγησε εμπορική εταιρία έναντι του ιδρύματος αυτού δυνάμει συμβάσεως πιστώσεως, σε περίπτωση κατά την οποία τα φυσικά πρόσωπα αυτά ενήργησαν για την επίτευξη σκοπού που δεν εμπίπτει στο πλαίσιο της επαγγελματικής τους δραστηριότητας και δεν έχουν δεσμό λειτουργικής φύσεως με την εν λόγω εταιρία, πράγμα που εναπόκειται στο αιτούν δικαστήριο να διακριβώσει.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 41 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (δέκατο τμήμα) αποφαινεται:

Το άρθρο 1, παράγραφος 1, και το άρθρο 2, στοιχείο β', της οδηγίας 93/13/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 5ης Απριλίου 1993, σχετικά με τις καταχρηστικές ρήτρες των συμβάσεων που συνάπτονται με καταναλωτές, έχουν την έννοια ότι η οδηγία αυτή εφαρμόζεται επί συμβάσεως ενυπόθηκης εγγυήσεως συναφθείσας μεταξύ φυσικών προσώπων και πιστωτικού ιδρύματος με αντικείμενο την εγγύηση των υποχρεώσεων τις οποίες συνομολόγησε εμπορική εταιρία έναντι του ιδρύματος αυτού δυνάμει συμβάσεως πιστώσεως, σε περίπτωση κατά την οποία τα φυσικά πρόσωπα αυτά ενήργησαν για την επίτευξη σκοπού που δεν εμπίπτει στο πλαίσιο της επαγγελματικής τους δραστηριότητας και δεν έχουν δεσμό λειτουργικής φύσεως με την εν λόγω εταιρία, πράγμα που εναπόκειται στο αιτούν δικαστήριο να διακριβώσει.

(υπογραφές)